

Arbets- och näringsministeriets publikationer • Regionerna • 2020:34

# Regionutvecklingsbeslutet 2020–2023 Hållbar och livskraftiga regioner



Työ- ja elinkeinoministeriö  
Arbets- och näringsministeriet



Arbets- och näringsministeriets publikationer 2020:34

## Regionutvecklingsbeslutet 2020–2023 Hållbar och livskraftiga regioner

Arbets- och näringsministeriet

ISBN PDF: 978-952-327-569-0

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Helsingfors 2020

## Presentationsblad

<b>Utgivare</b>	Arbets- och näringsministeriet	16.6.2020
<b>Publikationens titel</b>	Regionutvecklingsbeslutet 2020–2023 – Hållbar och livskraftiga regioner	
<b>Publikationsseriens namn och nummer</b>	Arbets- och näringsministeriets publikationer 2020:34	
<b>Diarie-/ projektnummer</b>	VN/9682/2019, TEM/288/09.10.02	<b>Tema</b> Regionerna
<b>ISBN PDF</b>	978-952-327-569-0	<b>ISSN PDF</b> 1797-3562
<b>URN-adress</b>	<a href="http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-569-0">http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-569-0</a>	
<b>Sidantal</b>	40	<b>Språk</b> Finska
<b>Nyckelord</b>	regionutvecklingen, regionutveckling, regionpolitiken, regioner, nätverk, hållbar utveckling, livskraft, bildning	
<b>Referat</b>	<p>Regionutvecklingsbeslutet 2020–2023 innehåller de prioriteringar som ska följas inom statsrådets kompetensområde under statsminister Sanna Marins regeringsperiod och de mål på centralförvaltningsnivå som ministerierna har förbundit sig till. Regionutvecklingsbeslutet styr regionutvecklingen inom de olika förvaltningsområdena och landskapen och samordningen av åtgärderna.</p> <p>De regionalpolitiska målen och åtgärderna, som grundar sig på regionernas starka sidor och en balanserad regionutveckling, anknyter till regeringsprogrammet. Ett livskraftigt och socialt starkt Finland bygger på att metropolområdet, de växande stadsregionerna och landsbygden tillsammans når framgång. Temana och de strategiska åtgärderna i detta regionutvecklingsbeslut har delats in i sex helheter enligt följande:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• En begränsning av klimatförändringen och tryggnad av den biologiska mångfalden</li><li>• En hållbar samhällsstruktur och fungerande förbindelser</li><li>• Förnyelse i näringslivet och påskyndande av FoUI-verksamheten</li><li>• Kompetens och bildning som en resurs för regionutvecklingen</li><li>• En ökning av delaktighet och välfärd samt förebyggande av ojämlikhet</li><li>• Handlingskoncept för regionutveckling</li></ul> <p>Hållbar utveckling och digitalisering är genomgående teman i alla prioriteringar. Det handlingskoncept för regionutveckling som nämns i regeringsprogrammet är en verksamhetsram som utgår från regioner eller teman, baserar sig på partnerskap och avtal samt svarar mot särdragen hos varje region.</p> <p>Kontaktperson vid arbets- och näringsministeriet: Hanna-Maria Urjankangas</p>	
<b>Förläggare</b>	Arbets- och näringsministeriet	
<b>Distribution/ beställningar</b>	Elektronisk version: <a href="http://julkaisut.valtioneuvosto.fi">julkaisut.valtioneuvosto.fi</a> Beställningar: <a href="http://vnjulkaisumyynti.fi">vnjulkaisumyynti.fi</a>	

## Kuvailulehti

<b>Julkaisija</b>	Työ- ja elinkeinoministeriö	16.6.2020
<b>Julkaisun nimi</b>	Aluekehittämispäätös 2020–2023 – Kestävät ja elinvoimaiset alueet	
<b>Julkaisusarjan nimi ja numero</b>	Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2020:34	
<b>Diaari/hankenumero</b>	VN/9682/2019, TEM/288/09.10.02	<b>Teema</b> Alueet
<b>ISBN PDF</b>	978-952-327-569-0	<b>ISSN PDF</b> 1797-3562
<b>URN-osoite</b>	<a href="http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-569-0">http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-569-0</a>	
<b>Sivumäärä</b>	40	<b>Kieli</b> Suomi
<b>Asiasanat</b>	aluekehittäminen, aluekehitys, aluepolitiikka, alueet, verkostot, kestävä kehitys, elinvoimaisuus, sivistys	
<b>Tiivistelmä</b>	<p>Aluekehittämispäätös 2020-2023 sisältää pääministeri Sanna Marinin hallituskaudella noudatettavat valtioneuvoston toimivallassa olevat painopisteet ja keskushallintotason tavoitteet, joihin ministeriöt ovat sitoutuneet. Aluekehittämispäätös ohjaa eri hallinnonalojen ja maakuntien alueiden kehittämistä ja niiden toimenpiteiden yhteensovittamista.</p> <p>Alueiden omiin vahvuksiin ja tasapainoiseen aluekehittämiseen nojaavan aluepolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet kytkeytyvät hallitusohjelmaan. Elinvoimainen ja sosiaalisesti vahva Suomi rakentuu metropolialueen, kasvavien kaupunkiseutujen ja maaseudun yhteisestä menestyksestä. Tässä aluekehittämispäätöksessä teemat ja strategiset toimenpiteet on jäsennetty kuuteen kokonaisuuteen, joita ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen</li><li>• Kestävä yhdyskuntakehitys ja toimivat yhteydet</li><li>• Uudistuva elinkeinoelämä ja TKI-toiminnan vauhdittaminen</li><li>• Osaaminen ja sivistys aluekehityksen voimavarana</li><li>• Osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääminen sekä eriarvoistumisen ehkäisy</li><li>• Aluekehittämisen toimintamalli</li></ul> <p>Kestävä kehitys ja digitalisaatio ovat kaikkia painopisteitä poikkileikkaavia teemoja. Hallitusohjelmassa mainittu aluekehittämisen toimintamalli on alue- tai teemälähtöisesti kumppanuuteen ja sopimusperustaisuuteen perustuva, kunkin alueen erityispiirteisiin vastaava toiminnan kehikko.</p> <p>Työ- ja elinkeinoministeriön yhdyshenkilö: Hanna-Maria Urjankangas</p>	
<b>Kustantaja</b>	Työ- ja elinkeinoministeriö	
<b>Julkaisun jakaja/myynti</b>	Sähköinen versio: <a href="http://julkaisut.valtioneuvosto.fi">julkaisut.valtioneuvosto.fi</a> Julkaisumyynti: <a href="http://vnjulkaisumyynti.fi">vnjulkaisumyynti.fi</a>	

## Description sheet

<b>Published by</b>	Ministry of Economic Affairs and Employment	16 June 2020
<b>Title of publication</b>	The regional development decision 2020–2023 – Sustainable and vital regions	
<b>Series and publication number</b>	Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment 2020:34	
<b>Register number</b>	VN/9682/2019, TEM/288/09.10.02	<b>Subject</b> Regions
<b>ISBN PDF</b>	978-952-327-569-0	<b>ISSN (PDF)</b> 1797-3562
<b>Website address (URN)</b>	<a href="http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-569-0">http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-569-0</a>	
<b>Pages</b>	40	<b>Language</b> Finnish
<b>Keywords</b>	regional development, regional politics, regions, networks, sustainable development, vitality, civilization	
<p><b>Abstract</b></p> <p>The regional development decision 2020–2023 establishes the priorities within the Government’s remit to be observed during Prime Minister Sanna Marin’s term of office, and objectives at the central government level to which the ministries have committed. The regional development decision steers the development of the different administrative branches and regions, and the coordination of these measures.</p> <p>The aims and measures of regional policy, which is based on regional strengths and balanced regional development, are linked to the Government Programme. A dynamic, thriving and socially strong Finland will be built on the combined successes of the Greater Helsinki region, growing city regions, sub-regions and rural areas alike. In this regional development decision, the themes and strategic measures are structured into six key priorities:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Mitigating climate change and safeguarding biodiversity</li> <li>• Building sustainable communities with good connections</li> <li>• Innovating business life and accelerating R&amp;D&amp;I</li> <li>• Making skills and education a resource for regional development</li> <li>• Increasing inclusion and wellbeing and preventing inequality</li> <li>• Creating an operating model for regional development</li> </ul> <p>Cross-cutting themes in all six priorities are sustainable development and digitalisation. The regional development approach referred to in the Government Programme is a regional or theme based framework of activities that corresponds to the specific characteristics of each region, devised through partnership and agreement.</p> <p>Contact person at the Ministry of Economic Affairs and Employment: Hanna-Maria Urjankangas</p>		
<b>Publisher</b>	Ministry of Economic Affairs and Employment	
<b>Distributed by/ publication sales</b>	Online version: <a href="http://julkaisut.valtioneuvosto.fi">julkaisut.valtioneuvosto.fi</a> Publication sales: <a href="http://vnjulkaisumyynti.fi">vnjulkaisumyynti.fi</a>	





## Innehåll

<b>I</b>	<b>Syfte och utgångspunkter</b> .....	<b>9</b>
<b>II</b>	<b>Sammanfattning: Prioriteringar och strategiska lyft</b> .....	<b>12</b>
<b>III</b>	<b>Prioriteringar</b> .....	<b>15</b>
<b>IV</b>	<b>Regionutvecklingsmodell</b> .....	<b>30</b>
<b>V</b>	<b>Genomförande och uppföljning</b> .....	<b>33</b>
<b>VI</b>	<b>Resurser för genomförande av beslutet</b> .....	<b>34</b>
	<b>BILAGA 1 Konsekvensbedömning av regionutvecklingsbeslutet 2020–2023</b> .....	<b>35</b>



# I Syfte och utgångspunkter

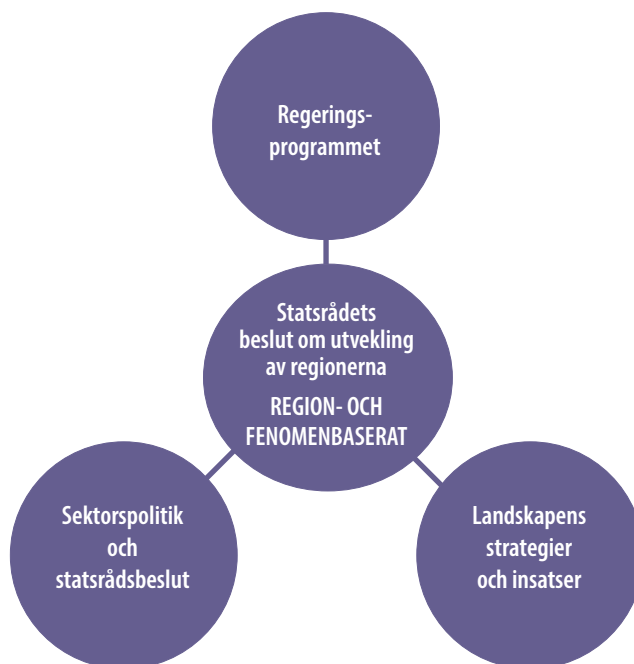
Regionutvecklingsbeslut fattas som statsrådets beslut i enlighet med lagen om utveckling av regionerna (7/2014, 6 §) och det anger prioriteringarna i och målen för regionutvecklingen under regeringsperioden. Beslutet länkar målen i statsminister Sanna Marins regeringsprogram till regionutvecklingen och lyfter fram förvaltningsövergripande teman och fenomen. Regionutvecklingsbeslutet skapar förutsättningar för en ekonomiskt, ekologiskt, socialt och kulturellt hållbar framtid samt tryggnad av invånarnas välfärd och näringslivets förutsättningar i landets alla regioner.

Beslutet gäller under regeringsperioden. För att uppnå de ambitiösa målen om hållbar utveckling, ekonomisk tillväxt, begränsning av klimatförändringar, sysselsättning, kompetens och delaktighet behövs det långsiktighet. Därför har beslutet även 2030 som tidsperspektiv. Regeringsperiodens åtgärder för att uppnå målen konkretiseras i en genomförandeplan som utgår från beslutet.

I regionutvecklingen ingår en sammantagen granskning av förvaltningsområdenas och landskapsförbundens mål och insatser ur både riks- och regionperspektiv. Ministerierna beaktar regionutvecklingsbeslutets mål i sina och förvaltningsområdets insatser. Inom statsrådet ansvarar arbets- och näringsministeriet för regionutvecklingsdelen.

Landskapsförbunden är regionutvecklingsmyndigheter på regionnivå och ansvarar för den strategiska regionutvecklingsdelen. Landskapens regionutvecklingsprioriteringar och -mål anges i deras landskapsprogram. Landskapsförbunden beaktar regionutvecklingsbeslutet i sitt arbete och främjar dess genomförande i sin region tillsammans med kommuner, NTM-centraler, regionförvaltningsverk, statens övriga regionförvaltning och andra utvecklarorganisationer.

## Regionutvecklingsbeslutet i förhållande till regeringsprogrammet, sektorspolitiken och landskapens strategier.



Regionutvecklingsmålen fastställs i lagen om utveckling av regionerna. Lagstiftningen revideras till början av 2021. Enligt gällande lag är målen för regionutvecklingen att

1. stärka en balanserad utveckling av regionerna samt deras nationella och internationella konkurrenskraft,
2. på ett hållbart sätt stärka regionernas näringsstruktur och göra den mångsidigare samt främja den ekonomiska balansen,
3. främja en hållbar sysselsättning samt befolkningens kompetens, lika möjligheter och sociala delaktighet,
4. minska skillnaderna i utveckling mellan och inom regionerna och sporra till fullskaligt utnyttjande av tillgängliga resurser på ett hållbart sätt,
5. utveckla regionernas starka sidor och höja deras specialiseringsgrad samt främja deras kultur,
6. förbättra livsmiljöns kvalitet och främja en hållbar region- och samhällsstruktur.

Enligt regeringsprogrammet utgår regionutvecklingen från regionernas starka sidor och särdrag. Landskapen har angett sina tillväxtområden och styrkor i landskapsprogram och

strategier för smart specialisering som inriktar de tillgängliga resurserna för skapande av innovationer, investeringar och arbetstillfällen i regionen.

Metropolområdet, landskapens centralstäder, regionstäderna, landsbygden och skärgården har olika utvecklingsbehov och möjligheter. Det väsentliga är att alla regioner har verktyg och resurser för att tillvarata sin utvecklingspotential. Detta stöds av den lokalitetsbaserade ansatsen. Nyckeln till framgång för ett livskraftigt Finland är att kunna fånga potentialen i förändringar och erbjuda lösningar. Alla regioner ska ha möjlighet till en regionutveckling som ger resultat och effekt.

Centrala faktorer som påverkar framtidsutsikterna är klimatförändringar, globalisering, teknisk utveckling, digitalisering, ojämlikhet, migration och demografiska förändringar såsom åldrande och fallande födelsetal. Dessa påverkar regionerna på olika sätt och inte alltid positivt. Att förutse trender och skapa beredskap kan göra förändringar till möjligheter.

Centrala mål i regeringsprogrammet är koldioxidneutralitet 2035, 75-procentig sysselsättningsgrad i slutet av 2023 och att främja välfärden och minska ojämlikheten, höja utbildnings- och kunskapsnivån samt öka FoU-investeringarna till 4 procent av BNP senast 2030. Dessa mål är också viktiga för regionutvecklingen. För att uppnå dem behövs det nationella, regionala och lokala åtgärder samt förvaltnings- och sektorsövergripande partnerskap.

Finlands och regionernas konkurrenskraft i Europa och globalt bygger dels på det nordliga läget, naturresurserna, naturvärdena, renheten och utrymmet, dels på ett stabilt samhälle, jämställdhet, en stark kunskapsbas och hållbarhetsvärden. Centrala metoder för att påverka regionutvecklingen är utveckling av kompetensen samt systemen för kultur-, bildnings- och välfärdstjänster. Bildning, kompetens och kreativ verksamhet ökar forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten samt välfärden och förutsättningarna för hållbar utveckling. Långsiktig utveckling av regionernas förmågor och förnyelse av kunskapsbasen lägger en stark grund för att kunna klara både nationella och globala förändringar.

Uppfyllelsen av regeringsprogrammets mål förutsätter hållbar ekonomisk tillväxt och därav följande inkomstökningar. I Finland bygger tillväxten framförallt på ökad produktivitet, där de viktigaste faktorerna är investeringar, kompetens och innovationer. En fungerande välfärdsstat, infrastruktur, utbildning, forskning och fäste i världsekonomin utgör grunden för Finlands framgång och tillväxt. Agendan för långsiktig hållbar tillväxt och främjande av konkurrenskraften uppdateras och en strategi för hållbar tillväxt utarbetas för regeringsperioden.

## II Sammanfattning: Prioriteringar och strategiska lyft

Regionutvecklingsbeslutet har fem prioriteringar och en regionutvecklingsmodell utifrån vilka de viktigaste riktlinjerna med tanke på regionernas utveckling sammanfattas som strategiska lyft.

### Begränsning av klimatförändringar och tryggnad av biologisk mångfald

- Vi stärker regionutvecklingens insatser för begränsning av klimatförändringar och för övergång till en koldioxidneutral cirkulär ekonomi. Vi minskar utsläppen, utökar kolsänkorna, främjar en hållbar användning av naturresurserna och ökar konkurrenskraften med regionala insatser.
- Klimatförändringarnas påverkan beaktas både nationellt och regionalt i det strategiska beslutsfattandet och verksamhetsplaneringen. Beredskapen och anpassningen kräver riskanalys och förutseende av konsekvenserna.
- För att stoppa förlusten av biologisk mångfald stärks samarbetet mellan regionutvecklingsaktörerna. Tryggnaden av mångfalden beaktas proaktivt vid beredningen av projekt och planer samt i beslutsfattandet.
- Bedömning och uppföljning av klimatpåverkan integreras i genomförandet av regionutvecklingen.

### Hållbar samhällsutveckling och fungerande förbindelser

- Vi stärker en flerkärnig, nätverksbaserad regionstruktur som bygger på fungerande trafikförbindelser och kommunikationer så att regionernas starka sidor tas till vara i full skala. Genom utveckling av det riksomfattande transportsystemet förbättras regionernas tillgänglighet och livskraft.
- Vi utvecklar tillväxtzoner i en flerkärnig regionstruktur som skapar investeringsmöjligheter och främjar arbetskraftens mobilitet och utveckling av hållbara och koldioxidsnåla mobilitets- och transporttjänster.

- Vi främjar digitala tjänster samt platsoberoende företagsverksamhet och tillgång till kommunikationer som stöder arbete. Vi utnyttjar koordinerat regionernas, statens och EU:s verktyg för att driva på digitaliseringen.
- Vi främjar en hållbar samhällsutveckling så att den möter behoven hos olika städer och regioner. Vi uppmärksammar särskilt begränsning av klimatförändringar, hållbar mobilitet, näringslivets förutsättningar, bostadsbehov, kvalitativ livsmiljö och kulturmiljö.
- Städernas, landsbygdens och skärgårdens växelverkan stärks så att de utvecklas hållbart och ömsesidigt förstärkande. Ett hållbart liv med multilokalitet främjas genom förvaltningsområdenas samarbete.

### **Näringslivets förnyelse och satsning på FoU och innovation**

- För att stärka ekosystemen och kunskapsnaven och samla FoU- och innovationsresurserna stärker vi högskolornas, forskningsinstitutens, näringslivets samt den offentliga sektorns förvaltningsövergripande samarbete nationellt och regionalt.
- Tjänster som stöder företagets förnyelse, tillväxt och internationalisering samt tillgången till arbetskraft och kontinuerligt lärande bildar en smidig helhet. Serviceekosystemet bygger på tätare samarbete och arbetsfördelning samt partnerskap, även med privata serviceproducenter.
- Vi stärker digitaliseringen, investeringarna i materiellt och intellektuellt kapital samt utnyttjandet av den kreativa ekonomin och kompetensen i FoU och innovation samt näringarnas förnyelse med beaktande av regionala utgångspunkter.
- En långsiktig och ambitiös energi-, klimat- och miljöpolitik öppnar affärsmöjligheter som utnyttjas genom export av innovativ och ren teknik.

### **Kompetens och bildning som regionutvecklingsresurs**

- Ökad sysselsättningsgrad i alla regioner är ett centralt mål med tanke på ekonomin och individerna. Detta förutsätter att även personer med låg anställbarhet får bättre fäste på arbetsmarknaden, likvärdigare utbildningsmöjligheter och komplettering av kunskaper och färdigheter.
- För att säkra tillgången till kunnig arbetskraft inriktas företagstjänsterna enligt regionala särdrag och behov, och regionernas behov beaktas inom det riksomfattande utbudet av utbildning på olika stadier.
- Bildning, kompetens, kreativ verksamhet, FoU och innovation lägger grunden för medborgarnas välfärd och samhällets hållbara utveckling. Bildningstjänsternas regionala tillgänglighet säkras.
- Högskolorna uppmuntras att utveckla sina digitala servicemiljöer samt överförbara utbudsmodeller med vilka högskoleutbildningens regionala tillgänglighet kan stärkas.

- Insatserna för att locka talanger från utlandet ökar betydligt. Vi ser till att de som av olika skäl flyttat hit får övergripande tjänster och fäste på sin regionala arbetsmarknad.

### **Ökad delaktighet och välfärd samt förebyggande av ojämlikhet**

- Strukturer och verktyg till stöd för sektorsövergripande samarbete utvecklas i syfte att bryta ojämlikhetstrenden och öka delaktigheten, varvid regionala särdrag och resurser utnyttjas.
- Vi identifierar segregeringande faktorer i sådana samhällsliga förändringar som klimatförändringar, migration, kompetensbrist, arbetets transformering och digitalisering samt ser till att övergången blir rättvis socialt och regionalt.
- Jämte fungerande offentliga tjänster främjas företagets och den tredje och fjärde sektorns aktiva medverkan och partnerskap.
- I regionalt utvecklingsarbete förnyas arbetsmetoderna för att stärka samhällets och arbetslivets mottaglighet samt befolkningsgruppernas och lokalsamhällenas delaktighet med särskild uppmärksamhet på urfolket samernas, minoriteternas, de olika könen och utsattas möjligheter att delta.
- Vi satsar på tidigast möjliga ingripande, stöd till dem som riskerar utanförskap och främjande av integration och goda relationer mellan befolkningsgrupper.
- Vi utvecklar kulturtjänsterna som en del av ett hållbart välfärdssamhälle. För att öka kulturens välfärdseffekt stärker vi förvaltningsområdenas samarbete.

### **IV. Regionutvecklingsmodell**

- Regionutvecklingsmodellen och dess effekt utvecklas långsiktigt inom ramen för regionutvecklingslagstiftningen. Effekterna kommer att utvärderas externt.
- Framtiden för avtalsbaserat samarbete vid strukturomvandlingar avgörs, och om samarbetet fortsätter fastställs en verksamhetsmodell och regionurvalskriterier för detta.

### **V. Genomförande och uppföljning**

- Delegationen för förnyelse i regionerna (AUNE) leder utarbetandet av en genomförandeplan och indikatorer för uppföljning av regionutvecklingsbeslutet.

### **VI. Resurser för genomförande av beslutet**

- Förvaltningsområdenas anslagsfördelning beaktar regionutvecklingsbeslutets mål i möjlig utsträckning.



### III Prioriteringar

Regionutvecklingsbeslutets prioriteringar beskriver målbilden till 2030. De viktigaste förslagen för att styra utvecklingen mot prioriteringarnas målbild sammanfattas som strategiska lyft. Under statsminister Sanna Marins regeringsperiod sker genomförandet och uppföljningen av beslutet under vägledning av Delegationen för förnyelse i regionerna (AUNE).

Genomgående teman i alla prioriteringar är hållbar utveckling och digitalisering.

Finland har förbundit sig till FN:s agenda för hållbar utveckling och dess 17 mål, som fastställdes 2015. Dessa styr främjandet av hållbar utveckling 2016–2030 (Agenda 2030). Hållbarhetsdimensionerna är social, ekonomisk, ekologisk och kulturell hållbarhet. Då målet är att trygga förutsättningarna för ett gott liv för kommande generationer behöver vi bedöma dagens val och deras konsekvenser på längre sikt. Målen för hållbar utveckling ligger till grund för regionutvecklingen. Det är viktigt att beakta hållbarhetsdimensionerna vare sig det gäller näringsutveckling eller förebyggande av ojämlikhet. Regionala och lokala lösningar konkretiserar målen och insatserna och synliggör de hållbara valen i människors vardag.

Ett annat genomgående tema är digitalisering. Spridningen av digitalisering, automation och AI framhäver vikten av digitala färdigheter. Digitaliseringen är viktig för samhällets utveckling – den förbättrar produktiviteten, revolutionerar värdekedjorna, värdeskapandet och affärsmodellerna samt gör tjänsterna tillgängliga för alla oberoende av plats. Digitaliseringen möjliggör automation som minskar antalet arbetstillfällen inom flera branscher, men samtidigt skapas arbete och företagande som kräver ny slags kompetens och annorlunda organisering. Digitaliseringen främjar arbete och företagsverksamhet oberoende av plats samt stöder att man lever, utvecklas och växer med multilokalitet. Det är också viktigt att uppmärksamma likvärdiga digitala möjligheter och att digitaliseringen inte marginaliserar någon befolkningsgrupp.

## **Begränsning av klimatförändringar och tryggnad av biologisk mångfald**

### **Målbild till 2030**

*Finland är koldioxidneutralt 2035 och koldioxidnegativt snart därefter. Finland har blivit en föregångare i cirkulär ekonomi och uppnår målen i FN:s konvention om biologisk mångfald. Ett handlingsprogram till 2030 för förbättrande av tillståndet hos livsmiljöer har stoppat förlusten av biologisk mångfald. Färdplaner mot koldioxidsnålhet har upprättats för alla regioner. Klimatförändringarnas risker identifieras och förebyggs systematiskt i alla delar av regionutvecklingen.*

### **Nuläget och utmaningarna**

Klimatförändringarna och förlusten av biologisk mångfald hör till mänsklighetens största problem. För att lösa hållbarhetskrisen krävs det en snabb systemisk förändring i samhället. Finland som ett land med stabil och hållbar samhällsstruktur, utbildad befolkning och hög teknisk kompetens har goda möjligheter till ekologisk återuppbyggnad i överensstämmelse med en hållbar utveckling. Bedömning, uppföljning och förutseende av klimatförändringarnas och de begränsande åtgärdernas systemeffekt behöver stödjas med sektorsövergripande forskning och verktyg.

Finland har förbundit sig till målen i FN:s konvention om biologisk mångfald. Uppfyllelsen av dem förutsätter att den hotande utvecklingen för arter och livsmiljöer stoppas. Klimatförändringarna är ett växande hot mot den biologiska mångfalden. Naturskydds- och andra orörda områden mildrar klimatförändringarnas negativa konsekvenser för livsmiljöerna och artsammansättningen. Skyddsområdesnätets tillstånd och skyddseffekt förbättras genom återställning och vård. Utanför skyddsområdena är markanvändningssektorn avgörande.

Uppfyllelse av Agenda 2030-målen förutsätter betydande moderniseringar i ekonomin, konsumtionen och produktionen. De samhälleliga klimatlösningarna för detta är utsläppsminskningar, övergång till nya hållbara energislag, cirkulär ekonomi, hållbara transportlösningar och tryggnad av kolsänkorna. Regionerna utgör en tillväxtplattform för innovativa koldioxidneutrala näringar och cirkulär ekonomi, varvid klimatlösningarna minskar produktionens och konsumtionens koldioxidavtryck globalt. För Finland kan tekniska innovationer för begränsning av och anpassning till klimatförändringar vara en global konkurrensfördel och -faktor. En fungerande cirkulär ekonomi minskar användningen av nya råmaterial, materialsvinnet, utsläppen och transportbehoven, förbättrar företagets konkurrenskraft och möter konsumenternas behov.

## **Förändringsbehov och potentialen i koldioxidneutral cirkulär ekonomi**

Regioner och städer kan visa vägen internationellt i planeringen och byggandet av koldioxidneutrala bostäder och bostadsområden. Regioner och städer har även en central roll i främjandet av koldioxidneutral mobilitet som är hållbar med avseende på klimat och hälsa. Regionala experiment skapar god praxis, lösningar och innovationer som är gångbara exempel för en hållbar föregångare nationellt och internationellt. Minskade utsläpp från trafiken förutsätter bättre energieffektivitet i transportsystemet och fordonen samt att förnybara kraftkällor med inga eller låga utsläpp ersätter fossila drivmedel. Införandet av alternativa kraftkällor kräver bl.a. utveckling av distributionsnätet för dessa och modernisering av fordonsbeståndet i Finland.

Regionala val har en avsevärd effekt. Flera städer och kommuner har tagit fram färdplaner mot koldioxidneutralitet. Dessa är ambitiösa och konkreta planer, lösningar och rekommendationer för minskning av växthusgasutsläppen på lokal och regional nivå. I enlighet med regeringsprogrammet har verksamhetsområdena börjat ta fram områdesspecifika färdplaner mot koldioxidsnålhet. Färdplanerna visar väg i förnyelsen och synliggör verksamhetsområdets koldioxidavtryck.

Rättvisa och välfärd över generationerna och mellan befolkningsgrupperna förutsätter att man hittar metoder för att lösa klimatfrågorna, förbättrar miljöns tillstånd, tryggar den biologiska mångfalden, använder naturen på ett hållbart sätt och bedriver en hållbar regionutveckling. Natur med mångfald och rent vatten skapar möjligheter att erbjuda rekreationstjänster som har betydelse för medborgarnas välfärd och hälsa. Potentialen för hållbar natur- och kulturturism ökar. Övergång till en resursklok cirkulär ekonomi erbjuder lösningar på alla ovannämnda utmaningar. Modern och resurseffektiv förvaltning av naturresurserna skapar mervärde i förädlingskedjorna och ökar deras globala konkurrenskraft. Det skapas även lokala arbetstillfällen som förutsätter ny slags kompetens.

När det gäller matkonsumtion och matproduktion är det viktigt att granska deras klimatpåverkan utifrån ett hållbart livsmedelssystem eftersom även jordbruket, livsmedelsnäringen och livsmedelsmarknaden påverkas i betydande grad. I byggandet och underhållet av byggnadsbeståndet är det viktigt att stärka principerna för energieffektivitet, cirkulär ekonomi och annan hållbar planering så att klimatförändringarna begränsas genom förlängning av byggnadernas livslängd.

## **Beredskap för och anpassning till klimatförändringar**

Klimatförändringarna är en strategisk risk för lokala och regionala aktörer. Därför består de förebyggande åtgärderna i stor utsträckning av riskhantering och beredskap, även för aldrig tidigare upplevda förändringar. Klimatförändringarnas följder slår lokalt. Vissa åtgärder måste planeras regionalt för att man ska kunna göra en korrekt och effektiv

resursfördelning. Klimatanpassning måste bli en central utgångspunkt i samhällsplaneringen, styrningen av byggandet och utvecklingen av de tekniska näten. Extremväder som skyfall, översvämningar, torka och värmeböljor blir vanligare i och med klimatförändringarna. Därtill förändras klimatet på sätt som inte märks lika snabbt, t.ex. via ökade nederbördsmängder och förändringar i jordfuktighet.

Klimatrelaterade fenomen har direkta konsekvenser för medborgarnas hälsa och välfärd. De ökar vissa sjukdomar och sjukdomsrisker samt påverkar eventuellt social- och hälsovårdens funktionalitet. De ökar riskerna för störningar i samhällets vitala infrastruktur såsom energi- och vattenförsörjningen. Utöver klimatförändringarnas konsekvenser för Finland kan deras socioekonomiska konsekvenser i andra länder på många sätt återspeglas i finländarnas näringar, hälsa och välfärd, de mest drabbade har minst resurser att anpassa sig till klimatförändringarna. Dessutom finns det risk för ökad ojämlikhet regionalt och bland befolkningsgrupper, och klimatåtgärder påverkar olika inkomstgrupper på olika sätt. Utan samhällets stöd hamnar t.ex. låginkomsttagare i en sämre ställning när energin och konsumtionsvarorna blir dyrare.

#### **Strategiska lyft:**

- Vi stärker regionutvecklingens insatser för begränsning av klimatförändringar och för övergång till en koldioxidneutral cirkulär ekonomi. Vi minskar utsläppen, utökar kolsänkorna, främjar en hållbar användning av naturresurserna och ökar konkurrenskraften med regionala insatser.
- Klimatförändringarnas konsekvenser beaktas både nationellt och regionalt i strategiskt beslutsfattande och verksamhetsplanering. Beredskapen och anpassningen kräver riskanalys och förutseende av konsekvenserna.
- För att stoppa förlusten av biologisk mångfald stärks samarbetet mellan regionutvecklingsaktörerna. Tryggandet av mångfalden beaktas proaktivt vid beredningen av projekt och planer samt i beslutsfattandet.
- Bedömning och uppföljning av klimatpåverkan integreras i genomförandet av regionutvecklingen.

### **Hållbar samhällsutveckling och fungerande förbindelser**

#### **Målbild till 2030**

*Hållbar region- och samhällsutveckling samt trafikförbindelser och kommunikationer skapar bättre förutsättningar för näringslivet, en smidigare vardag för personer i olika åldrar och en enklare övergång till ett koldioxidsnålt samhälle. De möjliggör utnyttjande av olika regioners styrkor och resurser. Tillgången till snabba och tillförlitliga kommunikationer främjar hållbara tillväxtförutsättningar i hela landet och motverkar risken för ökad digital ojämlikhet. Finland har en nätverksbaserad regionstruktur som utnyttjar olika regioners styrkor och utvecklade*

*trafikförbindelser samt en livskraftig natur- och kulturmiljö. Samhällsutvecklingen stöder städernas, landsbygdens och skärgårdens livskraft och växelverkan.*

### **Regionstruktur och transport- och kommunikationssystem som stöder regionernas styrkor**

Regionernas livskraft bygger allt mer på att olika typer av centrum och regioner kan specialisera sig och utnyttja sina starka sidor. Intern, interregional och internationell fysisk och digital tillgänglighet påverkar regionernas konkurrenskraft betydligt. Hållbar samhällsutveckling, livsmiljö och kulturarv har en avsevärd betydelse både för näringslivet, som bygger på regionernas attraktivitet och styrkor, och för invånarnas trivsel och välfärd. Utveckling av framförallt bio- och cirkulär ekonomi samt turism förutsätter kapabla transportnät och -tjänster överallt i landet. Stora och medelstora städer utgör knutpunkter i en nätverksbaserad regionstruktur och har en nära interaktion med omgivande regioner. Tillväxtkorridorer förenar centrum och regioner av olika storlek nationellt och internationellt.

Befolkningens koncentration till följd av inflyttning har en betydande inverkan på regionstrukturens utveckling. Befolkningsutvecklingen nyanseras när man jämför fast befolkning tittar på multilokalitet. Detta innebär flyttning, pendling, arbete utanför bostadsorten samt boende i flera regioner. Multilokalitet ställer nya krav på trafikförbindelser, kommunikationer och service.

Ekonomiska tillväxtindikatorer eller befolkningsförändringar ger inte en helhetsbild av regionens livskraft. Upplevd livskraft och gott liv innebär t.ex. delaktighet och trygghet, sociala nätverk och hållbarhetsdimensioner. I områden med åldrande och minskande befolkning kan förutsättningarna för gott liv och livskraft granskas utifrån smart shrinking-tänkandet. I praktiken innebär detta ett aktivt anpassningsarbete som beaktar befolkningsminskningen och dess effekt på regionens ekonomiska utveckling och därigenom på bl.a. serviceproduktionen. Detta innebär dock inte att regionen inte skulle kunna vara livskraftig.

Nu bereds en riksomfattande transportsystemplan som ska styra hur transportnätet planeras, byggs, repareras och underhålls i fortsättningen och vilka transporttjänster som upphandlas med offentliga medel. Planens innehåll kommer även att påverka regionernas tillgänglighet och livskraft samt möjligheterna till ett liv och företagande med multilokalitet. Målet är att främja ett fungerande, säkert och hållbart transportsystem som stöder regionernas utvecklingsförutsättningar och livskraft.

## **Transport- och kommunikationstjänster som stöder en hållbar samhällsutveckling**

Utvecklingen av samhällen med varierande storlek möter de behov som uppstår av befolknings- och arbetsplatsutvecklingen samt möjliggör en smidig vardag och näringslivets förutsättningar och förnyelse. Klimatförändringarna påkallar en minskning av växthusgasutsläppen framförallt från transporter och ett tätt samarbete mellan aktörerna, åtgärder på alla förvaltningsnivåer samt nya innovationer och nytänkande lösningar. Städer och regioner har en central roll när det gäller att minska utsläppen från transporter. Deras planer med konkreta åtgärder är ett betydelsefullt stöd för uppfyllelsen av regeringens klimatmål.

Genom utveckling av samhällsstrukturen främjas god framkomlighet till boende, service, arbetsplatser och fritidsaktiviteter samt styrning av transportbehoven till hållbara färdmedel. Planering av markanvändningen och utnyttjande av det befintliga transportsystemet skapar förutsättningar för kollektiv-, gång- och cykeltrafik samt nya transporttjänster. Hållbara stadsregioner utvecklas bl.a. genom Hållbar stad-programmet och förortsprogrammet. Bostadspolitiska åtgärder ska möta regionernas olika behov t.ex. i syfte att främja arbetskraftens rörlighet och eliminera bostadslöshet.

När transportsystemet utvecklas är det viktigt att identifiera regionernas olika mobilitetsmöjligheter. I många regioner är det lägre vägnätet avgörande för betingelserna och livskraften för näringslivet. Stad, landsbygd och skärgård blir utvecklingsplattformar för olika mobilitetslösningar. Samtidigt understöds regionernas förmåga att använda de senaste lösningarna för att stödja smarta och koldioxidsnåla transporter. Nya transporttjänster som minskar mobilitetens negativa effekter, kombinerade tjänster och tjänster i hemmet ska pilottestas och införas.

Framtiden för transporter och datakommunikation handlar bl.a. om koldioxidsnåla tekniklösningar som ersätter fossila bränslen, hållbara färdmedel för samåkning, digitala mobilitetstjänster (som MaaS) samt smarta och autonoma kollektivtrafiklösningar. Utsläppsminskande lösningar på riks-, regional och lokal nivå har en betydande exportpotential. Innovativa offentliga upphandlingar skapar förutsättningar för nya smarta lösningar.

Tillgången till fungerande kommunikationer över hela landet är av väsentlig betydelse för regionernas konkurrenskraft. Kommunikationerna möjliggör i stor utsträckning arbete oberoende av plats och mångsidig företagsverksamhet samt minskar transportbehoven och utsläppen. Landsbygden och skärgården framhäver behovet av nya e-tjänster som distanssjukvård och -undervisning. Fungerande och säkra kommunikationer banar väg för dataekonomi, AI, virtuell verklighet och sakernas internet.

**Strategiska lyft:**

- Vi stärker en flerkärnig, nätverksbaserad regionstruktur som bygger på fungerande trafikförbindelser och kommunikationer så att regionernas styrkor tas till vara i full skala. Genom utveckling av det riksomfattande transportsystemet förbättras regionernas tillgänglighet och livskraft.
- Vi utvecklar tillväxtzoner i en flerkärnig regionstruktur som skapar investeringsmöjligheter och främjar arbetskraftens mobilitet samt utveckling av hållbara och koldioxidsnåla mobilitets- och transporttjänster.
- Vi främjar digitala tjänster samt platsberoende företagsverksamhet och tillgång till kommunikationer som stöder arbete. Vi utnyttjar koordinerat regionernas, statens och EU:s verktyg för att driva på digitaliseringen.
- Vi främjar en hållbar samhällsutveckling så att den möter behoven hos olika städer och regioner. Vi uppmärksammar särskilt begränsning av klimatförändringar, hållbara transporter, näringslivets förutsättningar samt bostadsbehov, kvalitativ livsmiljö och kulturmiljö.
- Städernas, landsbygdens och skärgårdens växelverkan stärks så att de utvecklas hållbart och ömsesidigt förstärkande. Ett hållbart liv med multilokalitet främjas genom förvaltningsområdenas samarbete.

**Näringslivets förnyelse och satsning på FoU och innovation****Målbild till 2030**

*De offentliga och privata FoU-investeringarna ökar till målnivån 4 procent av BNP. De högskoleutbildades andel av arbetskraften växer och ett högskolenät som täcker alla landskap stärker forsknings- och innovationsförmågan i olika delar av landet. Utbildning, FoU och innovation är regionalt specialiserade samt har nationella och internationella nätverk och ett tätt partnerskap med näringslivet. Sysselsättning, kompetensutveckling och hållbar tillväxt i företag, internationalisering och nätverk stöds av offentliga tjänster som stöder näringslivets förnyelse och tillväxt. Regionala ekosystem är globalt attraktiva investeringsobjekt och skapar nya arbetstillfällen..*

**Alla regioners resurser tas i bruk**

För Finlands konkurrenskraft och regionernas livskraft är det nödvändigt att det finns ett innovations- och företagsvänligt klimat i hela landet. Företagsamhet skapar dynamik i ekonomin och på individnivå är företagande allt oftare ett alternativ till sysselsättning i lönearbete. Högskolor och universitetscentrum och läroanstalter på andra stadiet är väsentliga för kunskapsbasens förnyelse och innovationer. Metropolområdet och stora städer är kunskapsnav för hög kompetens där man ofta har fler möjligheter att skapa växelverkan mellan företagsverksamhet, forskning och utbildning samt ekosystem än i andra regioner.

Å andra sidan är innovationer inte alltid platsberoende. På landsbygden är innovationerna ofta mer praktiska än i städerna.

### **Näringslivets förnyelse och hållbar tillväxt**

Näringslivsstrukturen förändras snabbare och starkare. Många regioner har på kort tid förlorat traditionellt starka näringar, företag och arbetsplatser vid plötsliga strukturomvandlingar medan andra regioner och branscher fått nya företag och arbetstillfällen i positiva strukturomvandlingar. Med en mångsidig näringsstruktur, bärkraftig kunskapsbas och fullt utnyttjande av förmågorna skapas en grund för flexibel omställning i regionerna. Kunniga, kreativa och välmående människor är en förutsättning för ekonomins livskraft.

Transformeringen suddar ut traditionella gränser mellan olika branscher och t.ex. många industriföretag får en stor del av sin omsättning från kringtjänster till deras fysiska produkter. Digitaliseringen ger möjlighet till helt ny affärsverksamhet, bättre produktivitet och effektivare affärs- och arbetsmodeller. Med tanke på den framtida konkurrenskraften är det nödvändigt att företagen satsar klart starkare på utnyttjande av digitala lösningar samt på FoU och innovation. Klimatförändringar, hårdare konkurrens om sinande naturresurser och befolkningstillväxt styr efterfrågan mot mer koldioxidsnåla och hållbara lösningar.

Statsrådets strategi för hållbar tillväxt sträcker sig över flera regeringsperioder och anger riktningen mot en mångsidigare näringsstruktur, bättre produktivitet, ökad export, företagens förnyelse och förstärkning av deras förutsättningar. Regionala åtgärder spelar en minst lika viktig roll i näringarnas utvecklingsarbete.

### **Ekosystemdriven FoU och innovation och samarbetsfrämjande modeller**

Med ökade satsningar på innovation adresseras både globala utmaningar och individers välfärd. Ekosystemet är en samarbetsmodell som driver innovation och ny affärsverksamhet genom att förena företagstjänster, forskningsinstitut, högskolor, finansärer och slutanvändare. Ekosystemen bygger på att ömsesidigt förstärkande förmågor och resurser samlas i syfte att uppnå gemensamma mål. I ekosystemutvecklingen betonas sektoriellt och geografiskt gränsöverskridande. När internationellt konkurrenskraftiga ekosystem byggs enligt riktlinjerna i regeringsprogrammet krävs samordning av regionala och nationella insatser, partnerskap samt utnyttjande av internationella resurser och utländska talanger.

Kunskapsnaven bygger på högklassig kompetens. De kan vara regionala eller tematiska. Att stärka kunskapsnaven och etablera sig i internationella värdenätverk kräver förmåga att samla offentliga och privata FoU- och innovationsresurser till strategiska helheter som ger större effekt. För att lyfta Finlands satsning på FoU och innovation utarbetas färdplan som referensram och stöd till regiondrivna landskapsstrategier för smart specialisering.



Statens, landskapens och städernas partnerskap i genomförandet av strategierna och färdplanen stärks.

### **Företagens framgång skapar livskraft**

Framgångsrik företagsverksamhet som ger sysselsättning återspeglas direkt på regionernas framgång. Regeringens strategi för företagande är ett övergripande program som beaktar nystartade företag, mikroföretag, små och medelstora företag och storföretag. Strategin siktar på att förbättra ställningen för ensamföretagare och mikroföretagens sysselsättande förmåga, utveckla värdeskapandet och affärsmodellerna i de kreativa branscherna, stödja de små och medelstora företagens och mid cap-företagens tillväxtorientering och internationalisering samt främja exporten i stora lokomotivföretag och deras nätverk. Det centrala målet i denna strategi för hållbar ekonomisk tillväxt på lång sikt är att förbättra tillverkningsföretagens förutsättningar att få kunnig arbetskraft, tillräcklig kapitalförsörjning och innovationer. Samtidigt skapas ett tryck på företag med låg produktivitet att öka effektiviteten.

Tillgången till kunnig arbetskraft är en kritisk tillväxtfaktor för företagen. Det är också ett centralt kriterium för var man investerar, t.ex. då internationella företag beslutar om att förlägga verksamhet till Finland. Fokus- och förbättringsområdena för regionernas och städernas näringar ska beaktas i fördelningen av tjänster över landet. Regionala lösningar är minst lika viktiga som statens åtgärder när det gäller att förbättra företagens omvärld. Genom sina regionorganisationer bygger staten upp regionala företags-, arbetskrafts-, kompetens- och innovationstjänster som kan ge bättre förutsättningar för framgångsrikt företagande i olika områden. I arbetskrafts- och företagstjänsterna stärker vi städernas och kommunernas roll, tar bort överlappande tjänster och förtydligar ansvaren. Tillgången till tjänster i glesbefolkade områden tryggas bl.a. genom olika samservicelösningar.

Konkurrensen om utländska talanger hårdnar. Förutom talanger behöver Finland nya internationella investeringar, kapital och innovativa företagare. Förutom att attrahera nya migranter är det viktigt att studerande och forskare vid högskolor och läroanstalter samt andra utländska talanger som finns i Finland integreras på arbetsmarknaden på ett bättre sätt än i dag och stannar här. Nära koppling av forskare och andra talanger till FoU- och innovationsekosystem underlättar systemens tillväxt och internationalisering.

Offentliga upphandlingar är ett styrmedel för regional eller lokal näringsutveckling. De kan främja nya innovationer och t.ex. uppfyllelsen av koldioxidneutralitetsmålen. Kommuner och deras bolag kan vara viktiga upphandlingsreferenser när företagen utvecklar nya lösningar och expanderar till nya marknader. Optimalt är de offentliga upphandlingarna ett betydelsefullt strategiskt verktyg för utveckling av regionens livskraft. Fullskaligt

utnyttjande av dessa förutsätter tätare samordning av upphandlingsfunktionen och näringspolitiken samt förstärkning av upphandlingskompetensen.

#### **Strategiska lyft:**

- För att stärka ekosystemen och kunskapsnaven och samla FoU- och innovationsresurserna behövs högskolornas, forskningsinstitutens, näringslivets samt den offentliga sektorns förvaltningsövergripande samarbete på nationell och regional nivå.
- Tjänster som stöder företagets förnyelse, tillväxt och internationalisering samt tillgången till arbetskraft och kontinuerligt lärande bildar en smidig helhet. Serviceekosystemet bygger på tätare samarbete och arbetsfördelning samt partnerskap, även med privata serviceproducenter.
- Vi stärker digitaliseringen, investeringarna i materiellt och intellektuellt kapital samt utnyttjandet av den kreativa ekonomin och kompetensen i FoU och innovation samt näringarnas förnyelse med beaktande av regionala utgångspunkter.
- En långsiktig och ambitiös energi-, klimat- och miljöpolitik öppnar affärsmöjligheter som utnyttjas genom export av innovativ och ren teknik.

### **Kompetens och bildning som regionutvecklingsresurs**

#### **Målbild till 2030**

*Sysselsättningsgraden har ökat till minst 75 procent. Bildning, kompetens, kreativ verksamhet och satsning på FoU och innovation förbättrar medborgarnas långsiktiga förmåga att skapa välfärd och hållbar utveckling. Vår framgång som land förutsätter att vi håller oss i världstoppen inom utbildning. Målet är att lyfta utbildnings- och kunskapsnivån på alla stadier. Inlärningsskillnaderna minskar och den utbildningsmässiga jämlikheten ökar. Företagen får lämplig arbetskraft för sina behov. Finland är internationellt en attraktiv plats för studier, arbete, forskning och investeringar.*

### **Nuläget och framtida förändringsbehov**

Enligt internationella jämförelser är Finland ett av toppländerna i världen inom grundutbildning, men som fenomen ser ojämlikhet, inlärningsskillnader och utanförskap ut att hota den finländska utbildningens framgångssaga. Regionala, socioekonomiska och könsrelaterade skillnader samt nedärvd utbildningsnivå syns allt starkare inom lärande och utbildning. För att bevara samhällets stabilitet ska pedagogiken och utbildningen även stärka övergripande bildning och medborgerliga vardagskunskaper.

För att uppnå målen gällande ökning av sysselsättningsgraden till 75 % måste olika grupper inklusive personer med låg anställbarhet få ännu bättre fäste på arbetsmarknaden. Samtidigt ska arbetskraftsinvandringen öka betydligt. Höjningen av läropliktsåldern till

18 år påverkar såväl utbildningsanordnare och individer som tillgången till kunnig arbetskraft. Likvärdiga utbildningsmöjligheter främjar medborgarnas delaktighet och minskar ojämlikheten. Möjligheterna kan förbättras med t.ex. nya åtgärder, verksamhetsmodeller och digitala lösningar.

Universitet, högskolor och läroanstalter på andra stadiet har en betydande inverkan på förutsättningarna för regionutveckling. Universitet och yrkeshögskolor är avgörande för utvecklingen av innovationsekosystem framförallt i landskapscentrumen. Yrkeshögskolor, universitetscentrum och läroanstalter på andra stadiet skapar även förutsättningar för livskraften i centrumregioner och urbana centrum av mindre storlek samt på landsbygden. Högskolorna har utvecklat digitala servicemiljöer och flexibelt överförbara modeller för utbildningsutbudet som kan möta olika regioners arbetskrafts- och utbildningsbehov. Nya samarbetsmodeller som nätverksuniversitetet Fitech möjliggör kostnadseffektiv regional utökning av utbudet. Högskolorna behöver incitament för att erbjuda utbildningar i olika regioner.

Bristen på kunnig arbetskraft försvårar ekonomins och företagens tillväxt i hela landet. Arbetskrafts-, företagar- och utbildningspolitiken ska stödja höjningen av utbildnings- och kunskapsnivån samt inläringen av nya färdigheter som behövs i det föränderliga arbetslivet. Tryggande av tillgången till kunnig arbetskraft förutsätter att regionernas behov beaktas i fördelningen av utbildningar samt arbetskrafts- och företagstjänster över landet. Arbetskraftens rörlighet ska öka. Nätverksbaserad företagsverksamhet och plattformsekonomi kan ha värdekedjor med led som geografiskt placeras allt friare, vilket ökar möjligheterna till matchning av utbud och efterfrågan på arbete. Kunskapen om de nya formerna av arbete och företagande byggs på i utbildningen samt arbetskrafts- och företagstjänsterna.

Reformen för kontinuerligt lärande uppmuntrar personer i olika åldrar och med olika bakgrund att komplettera sina kunskaper och färdigheter. Särskilda insatser görs för underrepresenterade grupper i tjänster för kontinuerligt lärande. Reformen möter behov som följer av företagets och arbetsmarknadens förändringar.

Migranter som på olika grunder flyttar till Finland eller redan bor här utgör en arbetskraftspotential, och satsningar på att tillvarata den ska göras via integrations-, sysselsättnings- och utbildningspolitiska metoder samt utveckling av arbetsmarknadens mottaglighet. Vi ska stödja arbetsgivarnas förutsättningar att rekrytera utländska talanger och migranter som finns i Finland samt att leda diversifierade arbetsplatser. Vi förbättrar förutsättningarna att identifiera invandrarföretagande och kompetens förvärvad på annat håll. Den på olika grunder förekommande invandringen och integrationen ska tydligare ses som en regionutvecklingsresurs.

Vi satsar mer på både kort- och långsiktigt förutseende. Identifiering av företagens kompetens- och rekryteringsbehov är allt viktigare för inriktning av utbildning samt arbetskrafts- och företagstjänster. Regionernas starkare differentiering skapar större behov av lokaltbaserat förutseende. Det regionala samarbetet kring förutseende ska förstärkas mellan näringslivet, högskolorna, läroanstalterna och arbetskrafts- och företagstjänsterna.

Regionerna behöver ett tätare samarbete och serviceekosystem för kompetensutveckling. Sektorsövergripande servicehelheter ska byggas upp för både företag och arbetsökande. Digitala lösningar i realtid ska utnyttjas ännu mer vid identifiering av kompetensbehov, inriktning av utbildning och matchning av utbud och efterfrågan på arbete.

#### **Strategiska lyft:**

- Ökad sysselsättningsgrad i alla regioner är ett centralt mål med tanke på ekonomin och individerna. Detta förutsätter att även personer med låg anställbarhet får bättre fäste på arbetsmarknaden, likvärdigare utbildningsmöjligheter och komplettering av kunskaper och färdigheter.
- Arbetskrafts- och företagstjänsterna inriktas mer specifikt och flexibelt enligt regionernas särdrag och speciella behov, och deras behov beaktas inom det riksomfattande utbildningsutbudet på olika stadier.
- Bildning, kompetens, kreativ verksamhet, FoU och innovation lägger grunden för välfärden och samhällets hållbara utveckling. Bildningstjänsternas regionala tillgänglighet säkras.
- Högskolorna uppmuntras att utveckla sina digitala servicemiljöer samt överförbara utbudsmodeller med vilka högskoleutbildningens regionala tillgänglighet kan stärkas i hela landet.
- Insatserna för att locka talanger från utlandet ökar betydligt. Vi ser till att de som av olika skäl flyttat hit får övergripande tjänster och fäste på sin regionala arbetsmarknad.

## **Ökad delaktighet och välfärd samt förebyggande av ojämlikhet**

### ***Målbild för regeringsperioden och till 2030***

*Finland är världens mest välmående samhälle där alla har lika möjligheter till ett gott liv. Regionerna använder systematiskt verkningsfulla och sektorsövergripande medel för uppföljning, förebyggande och minskning av ojämlikheten samt satsar på befolkningens och lokalsamhällenas välfärd och delaktighet. Skillnaderna i välfärd och hälsa mellan och inom regionerna har minskat. Statens och regionernas satsning på individers välfärd, hälsa, kompetens och bildning visar sig som handlings-, arbets- och sysselsättningsförmåga, vilket förebygger ojämlikhet och segregation. Målet är att Finland blir ett ännu jämlikare och likvärdigare land där tilliten ökar och varje människa är värdefull.*

Det finns skillnader i befolkningens välfärd, arbets- och handlingsförmåga, delaktighet och upplevd trygghet mellan befolkningsgrupper och regioner liksom inom regioner. Regionernas ojämlikhet har även att göra med bostadsområdenas differentiering. Människors möjligheter till utbildning, arbete, tillräcklig utkomst och social rörlighet samt funktionella och tillgängliga tjänster och delaktighet minskar samhällets sårbarhet och främjar samhällsfreden. En stark kunskapsbas och fullskaligt utnyttjande av förmågorna stärker regionernas resiliens. Avsaknaden av dessa möjligheter leder bl.a. till utanförskap, som ofta går i arv. Möjligheten att delta och påverka det som rör en själv bidrar till att man blir en aktiv samhällsmedborgare och skaffar sig färdigheter att verka i ett demokratiskt och jämställt samhälle.

### **Mot sektorsövergripande samarbete och partnerskap**

För att stoppa ökad ojämlikhet behövs det sektorsövergripande samarbete och insatser på nationell, regional och lokal nivå. Vi ska ingripa mot strukturella ojämlikhetsfaktorer i samhället. Därtill ska vi säkerställa att förändringsfaktorer såsom klimatförändringar, migration, kompetensbrist, arbetslöshet och digitalisering inte ökar eller skapar ny slags regional ojämlikhet. Det är också viktigt att lyckas med reformeringen av social- och hälsovårdens tjänster och strukturer för likvärdigare tillgång till tjänster och minskat välfärds- och hälsogap mellan människor.

Sektorsövergripande samarbete och partnerskap har en lokalitetsbaserad utgångspunkt där man beaktar regionala särdrag (såsom befolkning, näringsstruktur, natur och kultur) och deras samband och potential. Tryggandet av människors rätt till delaktighet engagerar individer och lokalsamhällen i gemensamma regionala lösningar och även klimatlösningar. Samarbetet mellan olika aktörer står i centrum av delaktigheten och välfärden. Samarbetet mellan landskap, kommuner och städer samt föreningar och församlingar och andra medborgardrivna sammanslutningar är centralt.

### **Ett gott liv – ökad delaktighet och välfärd i regionerna**

Förutsättningarna för ett gott liv främjas i långsiktig sektorsövergripande regionutveckling genom bättre identifiering av välfärd och dess effekt inom alla sektorer inklusive miljö- och bostadspolitiken samt trafikplaneringen. En välmående människa har studie-, arbets- och handlingsförmåga, möjligheter och resurser att ta hand om sig själv och sina närmaste, söka sig till utbildning, arbetslivet, fritidsintressen samt delta i lokalsamhället. Identifiering och erkännande av välfärdens betydelse i regionutvecklingen är centralt t.ex. för livskraften i krympande regioner (smart shrinkage) men även i förebyggandet av segregation i städerna.

Förutsättningarna för ett gott liv främjas bäst genom att minska skillnaderna mellan olika befolkningsgrupper och inom regioner. Likvärdiga möjligheter att få grundläggande tjänster, utbildningsmöjligheter, insatser som främjar och upprätthåller arbets- och handlingsförmågan, föreningsverksamhet samt kultur- och idrottsmöjligheter minskar skillnader i välfärd och hälsa. Kultur- och idrottstjänster stärker befolkningens delaktighet och ett socialt hållbart samhälle. Förutom att tillgången till universella tjänster säkerställs ska förebyggande åtgärder, stöd och tjänster riktas till de mest behövande. Delaktighet och välfärd kan främjas genom insatser för att tidigt identifiera och hitta personer som har de största stödbehoven eller riskerar utanförskap och sätta in förebyggande åtgärder. I och med ökad invandring och mångfald ska integrationen främjas och migranternas behov beaktas i olika tjänster.

Samhörighet och delaktighet ökar välfärden och skapar en håll- och dragkraft i regionerna, vilket är centralt för bl.a. regional mobilitet och tillgång till arbetskraft. Upplevelsen av delaktighet gör också samhället tryggare. Det är viktigt alla berörda har möjlighet att delta i regionalt utvecklingsarbete, förutom offentliga organisationer även enskilda, lokalsamhällen, föreningar och företag. Arbetsmetoderna och samarbetsstrukturerna ska förnyas så att de stöder olika befolkningsgruppers möjligheter att få sin röst hörd. Detta bidrar till samhörighet och de sämst ställdas möjligheter att delta i beslut om gemensamma angelägenheter.

Frivillig- och föreningsverksamheten utgör civilsamhällets kärna i fråga om volym och betydelse. Jämte den tredje sektorns aktörer blir den fjärde sektorn allt viktigare i regionerna, dvs. enskilda, hushåll, grannskapsprojekt och sociala nätverk. Den fjärde sektorn beskrivs som en ny slags aktivism där framförallt evenemang, aktiviteter, experiment och samhörighet står i centrum. Detta främjar förnyelse, samhörighet, samhällsansvar, hållbarhet och delaktighet i regionerna. Föreningarna och civilsamhället har även en roll när det gäller att hitta koldioxidneutrala levnadsvanor och lösningar. Detta borde stödjas.

#### **Strategiska lyft:**

- Strukturer och verktyg till stöd för sektorsövergripande samarbete utvecklas i syfte att bryta ojämlikhetstrenden och öka delaktigheten, varvid regionala särdrag och resurser utnyttjas.
- Vi identifierar segregerande faktorer i sådana samhällsliga förändringfaktorer som klimatförändringar, migration, kompetensbrist, arbetets transformering och digitalisering samt ser till att övergången blir rättvis socialt och regionalt.
- Jämte fungerande offentliga tjänster främjas företagets och organisationernas aktiva medverkan och partnerskap samt partnerskap med organisationernas och civilsamhällets aktörer.
- I regionalt utvecklingsarbete förnyas arbetsmetoderna för att stärka samhällets och arbetslivets mottaglighet samt befolkningsgruppernas och lokalsamhällets

delaktighet med särskild uppmärksamhet på urfolket samernas, minoriteternas, de olika könen och utsattas möjligheter att delta.

- Vi satsar på tidigast möjliga ingripande, stöd till dem som riskerar utanförskap och främjande av integration och goda relationer mellan befolkningsgrupper.
- Vi utvecklar kulturtjänsterna som en del av ett hållbart välfärdssamhälle. För att öka kulturens välfärdseffekt stärker vi förvaltningsområdenas samarbete.

## IV Regionutvecklingsmodell

Regionutvecklingslagstiftningen revideras till början av 2021. Den nya lagen skapar ramar för en reviderad regionutvecklingsmodell. I dialogen med såväl ministerier och landskap som andra intressenter har behovet av en mer systematisk och verkningsfull regionutveckling identifierats. En tydlig modell styr upp målformuleringen och ger större effekt i genomförandet av regionutvecklingsbeslutet och landskapsprogrammen. Förnyelsen av modellen handlar framförallt om en effektivisering av dagens system och tillvägagångsätt.

Modellen beaktar regeringsprogrammets principer för förnyelse av samhällets beslutsfattande. För regionutvecklingen är de viktigaste bland dessa en ny slags interaktion, kontinuerligt lärande, faktaunderlag samt beaktande av långsiktiga mål. Dessutom är icke-diskriminering och rättvisa mellan generationerna teman som hör till regionutvecklingen.

Statsrådets regionutvecklingsbeslut är ett strategiskt dokument som anger de riksomfattande riktlinjerna för utvecklingen av regionerna. Beslutets tonvikt och styrande verkan i regionutvecklingen stärks genom särskild uppmärksamhet på genomförandet och uppföljningen under hela regeringsperioden.

Beslutets effekt är starkt kopplad till en region- och fenomenbaserad granskning av beslutsfattandet inom de olika sektorerna. Beslutet bereds i samarbete med ministerierna, landskapsförbunden och övriga intressenter.

Delegationen för förnyelse i regionerna (AUNE) samordnar och anger sina riktlinjer för regionutvecklingsstrategin samt främjar genomförandet av de strategiska riktlinjerna. AUNE har en central roll i att främja samarbetet mellan aktörer på riks- och regionnivå, sammanställa den regionala lägesbilden och utvecklingsbehoven och följa upp åtgärdernas effekt.



## **Avtalsbaserad regionutveckling och partnerskap**

Regionutvecklingsmodellen utgår från verkningsfullare interaktion och partnerskap såväl inom statsrådet och landskapen som mellan staten och landskapen samt bland offentliga och privata aktörer liksom bland föreningar och medborgare.

Avtalsbaserad regionutveckling avser både tillvägagångssättet och specifika avtal om fördelning av utvecklingsinsatser och resurser. Avtalsbaserad utveckling kan ske genom avtal mellan staten och landskapsförbund, mellan städer och även bland regionutvecklingsaktörer i landskapen. I statsminister Marins regeringsprogram är ekosystemavtal med universitetsstäder och främjande av positiv strukturomvandling några av elementen inom avtalsbaserad region- och stadsutveckling. Målet vid fortsatt avtalsbaserad hantering av strukturomvandlingar är ett transparent tillvägagångssätt för urval av regioner till avtalsförfarandet. Tillvägagångssättet fastslås gemensamt av de ministerier vars förvaltningsområden berörs av de aktuella avtalsfrågorna.

I optimala fall blir landskapsprogrammet, som utarbetas i en bred samarbetsinriktad process, den styrande strategin för alla verksamma utvecklingsaktörer i landskapet. Landskapsprogrammets genomförandeplaner utvecklas till partnerskapsavtal som anger landskapets, kommunernas och de andra regionutvecklarnas centrala utvecklingsinsatser. Avtalet bygger på landskapsprogrammet, regionutvecklingsbeslutets prioriteringar och regeringsprogrammets regionutvecklingsriktlinjer. Utifrån avtalen kan nationella regionutvecklingsmedel fördelas. Planen ska bygga på landskapets och dess delregioners särdrag och styrkor samt beakta olika slags städer, landsbygd och skärgård. Landskapsförbunden har en central roll när det gäller att samla olika parter, initiera samarbete och samordna landskapsinriktade mål och åtgärder med olika parter.

Beslutsfattandet kring regionutvecklingen ska bygga på fakta och en uppdaterad lägesbild. Med statistisk granskning och kvalitativ analys bidrar lägesbilden till gemensam förståelse och tolkning av regionutvecklingen även inom och mellan regionerna.

Partnerskapet mellan staten och landskapen uttrycks i regelbundna förvaltningsövergripande regionutvecklingssamtal och därav dragna slutsatser. Inga bindande beslut fattas vid samtalen, som bl.a. kan gälla landskapens framsteg mot regionutvecklingsbeslutets och landskapsprogrammets mål eller behov av samarbete i landskapen samt mellan dem och staten. Behovet av samtal, hur de organiseras samt deras karaktär och innehåll bedöms årligen. Regionutvecklingen och den kontinuerliga dialogen struktureras av en årsklocka, som utvecklas i ett samarbete mellan statsrådet och landskapen.

Inom statsrådet fördjupas samarbetet mellan förvaltningsområdena för att få ett regionperspektiv på olika samhällspolitiska områden. Detta konkretiseras bl.a. som gemensamma förberedelser inför regionutvecklingssamtal.

Interregionalt tematiskt nätverkssamarbete, erfarenhetsutbyte och kapacitetsutvecklande stärks.

Vid förnyelsen av regionutvecklingsmodellen skapas ett inlärningsforum med regionutvecklare som kan bli en träffpunkt för landskapsförbunden, kommunerna, staten, den privata och den tredje sektorn samt olika befolkningsgrupper (t.ex. unga, invandrare). Forumets uppgifter kan t.ex. bestå av regionalt framtidsarbete och beredning av regiondrivna samarbetsteman.

***Strategiska lyft:***

- Regionutvecklingsmodellen och dess effekt utvecklas långsiktigt inom ramen för regionutvecklingslagstiftningen. Effekterna kommer att utvärderas externt.
- Framtiden för avtalsbaserat samarbete vid strukturomvandlingar avgörs, och om samarbetet fortsätter fastställs en verksamhetsmodell och regionurvalskriterier för detta.

## V Genomförande och uppföljning

Delegationen för förnyelse i regionerna har en central roll vid förvaltningsövergripande planering, styrning och uppföljning av regionutvecklingsbeslutets genomförande. Regionutvecklingsbeslutets genomförandeplan utarbetas under ledning av delegationen, som sedan regelbundet följer upp genomförandet. Alla förvaltningsområden främjar genomförandet av planen i sin verksamhet och resultatstyrning. Regionutvecklingsbeslutet ses över och ändras vid behov av statsrådet utifrån delegationens förslag. Landskapsförbunden beaktar prioriteringarna i sina landskapsprogram och genomför beslutet tillsammans med städerna, kommunerna och övriga regionutvecklingsaktörer.

Regionutvecklingsbeslutets genomförandeplan anger indikatorer för uppföljning av regionutvecklingens inriktning och prioriteringar med sikte på målbilden. När indikatorerna tas fram utnyttjas bl.a. indikatorer för hållbar utveckling, indikatorer för uppföljning av regeringsprogrammets åtgärdsprogram, budgetindikatorer och resultatstyrningsindikatorer för olika ämbetsverk.

Genomförandet av regionutvecklingsbeslutet behandlas vid statens och landskapens regionutvecklingssamtal. Regionutvecklingens kvantitativa och kvalitativa lägesbild uppdateras regelbundet vid regionutvecklingssamtalen och arbetet med den vidareutvecklas till att möta behoven i det nationella och regionala framtidsarbetet. För arbetet med lägesbild skapas en digital plattform som möjliggör samutnyttjande och öppen användning av data samt bred medverkan.

### **Strategiska lyft:**

- Regionutvecklingsbeslutets genomförandeplan och indikatorer för uppföljning tas fram under AUNE:s ledning

## VI Resurser för genomförande av beslutet

Regionutvecklingsbeslutet genomförs inom de statsfinansiella ramarna och planen för de offentliga finanserna. Beslutet genomförs med förvaltningsområdenas resurser såväl nationellt som med EU-medel. Viktiga finansieringskällor i EU är strukturfonderna, fonden för rättvis omställning, fonden för landsbygdsutveckling och Life-programmet samt inom konkurrensutsatt finansiering ramprogrammet för forskning. Nationellt är företags-, sysselsättnings-, FoU- och innovationsanslagen samt förvaltningsområdenas övriga investerings- och utvecklingsanslag centrala för regionernas livskraft.

För att stärka regionernas hållbara tillväxt och livskraft finns det sedan 2020 ett nationellt anslag med vilket landskapens egen utveckling och avtalsbaserat samarbete stöds. Finansieringen fördelas på insatser i enlighet med regeringsprogrammet och regionutvecklingsbeslutet, t.ex. för en positiv utveckling av ekonomin, sysselsättningen och investeringarna, förstärkning av kompetensen, näringslivets förnyelse, utveckling av internationellt konkurrenskraftiga ekosystem samt bekämpning av klimatförändringar på olika områden. Partnerskap, erfarenhetsutbyte och utvecklingsinsatsers nationella effekt stärks genom interregionalt tematiskt nätverkssamarbete och de operativa områdenas eller zonernas samarbete. Finansieringen ska driva nya uppslag och experiment samt av dem initierade utvecklingsprocesser.

### **Strategiskt lyft:**

- Förvaltningsområdenas anslagsfördelning beaktar regionutvecklingsbeslutets mål i möjlig utsträckning.

## BILAGA 1 Konsekvensbedömning av regionutvecklingsbeslutet 2020–2023

Regionutvecklingsbeslutet omfattas av den allmänna skyldigheten att utreda miljökonsekvenser enligt 3 § i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005). Den myndighet som ansvarar för en plan eller ett program ska se till att miljökonsekvenserna av planen eller programmet utreds och bedöms i tillräcklig utsträckning under beredningen, om genomförandet av planen eller programmet kan ha betydande miljökonsekvenser.

I denna bedömning används den breda definitionen av miljökonsekvenser i enlighet med 2 § i den ovan nämnda lagen. Med miljökonsekvenser avses här regionutvecklingsbeslutets direkta och indirekta verkningar för 1) ekonomin, näringarna och regionstrukturen 2) människorna och samhällena 3) miljön och naturresurserna samt 4) växelverkan mellan de faktorer som nämns i punkterna 1–3. Genomgående teman i beslutet är hållbar utveckling och digitalisering. Avsikten är att öka regionutvecklingsinsatsernas effekt och resultat i enlighet med principerna för hållbar utveckling.

Miljöaspekterna i hållbar utveckling beaktades som en genomgående princip under hela beredningen av regionutvecklingsbeslutet. En bedömningsrapport om beslutets miljökonsekvenser utarbetades i slutskedet av beredningen utifrån fastställda strategiska åtgärder i beslutet. Vid senare beredning och genomförande av beslutets genomförandeplan är det centralt att kontinuerligt beakta miljöaspekterna som en del av hållbar tillväxt.

Regionutvecklingsbeslutets teman och strategiska åtgärder är indelade i följande sex helheter:

1. Begränsning av klimatförändringar och trygga av biologisk mångfald
2. Hållbar samhällsutveckling och fungerande förbindelser
3. Näringslivets förnyelse och satsning på FoU och innovation
4. Kompetens och bildning som regionutvecklingsresurs
5. Ökad delaktighet och välfärd samt förebyggande av ojämlikhet
6. Regionutvecklingsmodell

Miljökonsekvenserna av de strategiska lyften bedömdes via dessa helheter. Överlag kan det konstateras att de strategiska lyften påverkar människorna och samhällena positivt. Flera lyft är också positiva för miljön och naturresurserna. För ekonomin, näringarna och regionstrukturen är miljökonsekvenserna delvis negativa. Många lyft fokuserar på utveckling av tillvägagångssätt, samarbete och strukturer, ökning och utnyttjande av kunskaper samt erfarenhetsutbyte, varvid de inte har några direkta miljökonsekvenser men främjar indirekt människors levnadsvillkor och välfärd, hållbar aktivitet i samhället, naturen och kulturmiljön samt ökning av mänskligt och socialt kapital.

## Konsekvensbedömning av statsrådets riksomfattande regionutvecklingsprioriteringar 2020–2023

### Strategins prioriteringar och mål

Grönt = **mycket positivt (++)** Ljusgrönt = **ganska positivt (+)** Violett = **positivt och negativt (+/-)** Grått = **inga konsekvenser (0)**

<b>Prioritet: Klimatförändringar och biologisk mångfald</b>	Vi stärker regionutvecklingens insatser för begränsning av klimatförändringarna	Klimatförändringarnas konsekvenser beaktas både nationellt och i regionerna	Förlusten av biologisk mångfald stoppas	Bedömning av klimatpåverkan inkluderas i regionutvecklingen		
Ekonomi, näringar och regionstruktur	+/-	+	+/-	-/+		
Människor och samhällen	+	++	++	+		
Miljö och naturresurser	+	++	++	++		
<b>Hållbar samhällsutveckling och fungerande förbindelser</b>	Den flerkärniga regionsstrukturen stärks och tillgängligheten förbättras	Tillväxtzonerna utvecklas	Kommunikationerna förbättras	Städerna och regionerna utvecklas hållbart	Städernas, landsbygdens och skärgårdens växelverkan stärks	
Ekonomi, näringar och regionstruktur	++	++	++	+	+	
Människor och samhällen	++	++	++	++	++	
Miljö och naturresurser	+	+	+	++	+	
<b>Prioritet: Näringsliv, FoU och innovation</b>	Innovationsekosystem och kunskapsnav stärks	Företagstjänsterna bildar en smidig helhet	Digitalisering och kreativ kompetens förnyar näringarna	Energi-, klimat- och miljöpolitiken skapar ny affärsverksamhet		
Ekonomi, näringar och regionstruktur	++	++	++	++		
Människor och samhällen	+/-	+	+/-	+		
Miljö och naturresurser	+/-	0	+	+		

<b>Prioritet: Kompetens och bildning</b>	Sysselsättningsgraden ökar i alla regioner	Tillgången till kunnig arbetskraft tryggas	Bildning och kompetens skapar en grund för välfärd och hållbar utveckling	Högskolornas regionala tillgänglighet förbättras	Finland attraherar utländska talanger	
Ekonomi, näringar och regionstruktur	++	++	++	++	++	
Människor och samhällen	++	++	++	++	++	
Miljö och naturresurser	0	0	+	+	0	
<b>Delaktighet och förebyggande av ojämlikhet</b>	Sektorsövergripande samarbete minskar ojämlikheten	Identifiering av förändringsfaktors segregerande effekter och ingripande mot dem	Partnerskapet mellan den offentliga sektorn och övriga sektorer stärks	Befolkningsgruppernas delaktighet främjas	Tidigt ingripande och goda relationer mellan befolkningsgrupper främjas	Hållbar välfärd skapas genom förstärkning av kulturtjänsterna
Ekonomi, näringar och regionstruktur	+	+/-	+	+	+	+
Människor och samhällen	++	++	++	++	++	++
Miljö och naturresurser	0	+	0	0	0	
<b>Regionutvecklingsmodell</b>	Starkare kunskapsbas	Interaktion och partnerskap				
Regionutvecklingens effekt	+	++				

För att säkerställa tillgängligheten beskrivs resultaten i tabellen även verbalt.

### **1. Begränsning av klimatförändringar och tryggnad av biologisk mångfald**

Prioriteringen handlar om att förstärka de regionutvecklingsinsatser som påverkar begränsningen av klimatförändringarna, att beakta klimatförändringarnas konsekvenser nationellt och regionalt, att stoppa förlusten av biologisk mångfald och att inkludera bedömning av klimatpåverkan i regionutvecklingen. Det centrala målet är att införa nya verksamhetsmodeller som är förenliga med hållbar utveckling.

Här påverkas främst miljön och naturresurserna och verkningarna är positiva. För människorna och samhällena är verkningarna ganska eller mycket positiva. Däremot kan verkningarna vara både positiva och negativa för ekonomin, näringarna och regionstrukturen.

### **2. Hållbar samhällsutveckling och fungerande förbindelser**

Prioriteringen handlar om förstärkning av en flerkärnig regionstruktur, bättre tillgänglighet, utveckling av tillväxtzonerna, bättre kommunikationer, hållbar utveckling i städerna och regionerna samt förstärkning av städernas, landsbygdens och skärgårdens växelverkan. Det centrala målet är att stödja en hållbar region- och samhällsutveckling.

Alla miljökonsekvenser i prioriteringen är ganska eller mycket positiva. En starkare regionstruktur och bättre tillgänglighet påverkar människors levnadsvillkor och hälsa positivt. Utveckling av kommunikationerna ger möjlighet att sköta ärenden elektroniskt, vilket minskar transportbehoven. Vid beredning av den riksomfattande transportsystemplanen beaktas olika slags färdmedel, vilket stärker systematiken i den övergripande planeringen av mobiliteten.

### **3. Näringslivets förnyelse och satsning på FoU och innovation**

Prioriteringen handlar om näringslivets förnyelse och hållbar tillväxt, ekosystembaserad FoU och innovation, verksamhetsmodeller som uppmuntrar samarbete, främjande av företagsamhet, utländska talanger och offentlig upphandling. Det centrala målet är att tillvarata regionernas olika resurser.

Här påverkas främst ekonomin och näringarna men även sysselsättningen. Ekonomisk tillväxt kan ha både positiva och negativa verkningar för miljön och naturresurserna. Med klimat-, energi- och miljöpolitiken kan man påverka miljöns utveckling i positiv riktning och även öppna nya innovationsbaserade affärsmöjligheter. Målet för hållbar tillväxt är att minimera negativ miljöpåverkan. Näringslivets förnyelse med förstärkning av digitaliseringen och annat immateriellt värdeskapande kan minska näringsverksamhetens negativa



miljöpåverkan. Företagstjänsterna stöder företagens tillväxt och förnyelse men även kontinuerligt lärande.

#### **4. Kompetens och bildning som regionutvecklingsresurs**

Prioriteringen handlar om att öka sysselsättningsgraden, att trygga tillgången till kunskapsarbetskraft, vilken betydelse bildning och kompetens har för välfärden och en hållbar utveckling, att förbättra högskolornas regionala tillgänglighet och att locka utländska talanger till Finland. Det centrala målet är att öka sysselsättningsgraden samt utbildnings- och kunskapsnivån.

Här påverkas främst människorna och samhällena samt ekonomin och näringarna, och verkningarna är mycket positiva. För miljön och naturresurserna är verkningarna ganska positiva i fråga om bildning och kompetens samt högskolornas regionala tillgänglighet medan övriga aspekter inte bedöms ha några miljökonsekvenser.

#### **5. Ökad delaktighet och välfärd samt förebyggande av ojämlikhet**

Prioriteringen handlar om att minska ojämlikheten med hjälp av sektorsövergripande samarbete, att identifiera förändringsfaktorers segregeringseffekter och ingripa mot dem, att förstärka partnerskapet mellan den offentliga sektorn och andra sektorer, att främja av befolkningsgruppernas delaktighet, att främja tidigt ingripande och goda relationer mellan befolkningsgrupperna samt att skapa en hållbar välfärd genom förstärkning av kulturtjänsterna. Det centrala målet är att säkerställa förutsättningarna för ett gott liv.

Här påverkas främst människorna och samhällena, och verkningarna bedöms vara mycket positiva. För ekonomin, näringarna och regionstrukturen bedöms miljökonsekvenserna vara ganska positiva. För miljön och naturresurserna bedöms det inte finnas någon påverkan förutom en ganska positiv påverkan genom identifiering av förändringsfaktorers segregeringseffekter och ingripande mot dem.

#### **6. Regionutvecklingsmodell**

Målet med förnyelsen av regionutvecklingsmodellen är att stärka systematiken och effekterna. En förvaltningsövergripande modell stärker statens och landskapens interaktion och partnerskap och gemensamma faktaunderlag. I denna bedömning bedöms modellen genom dess effekt. Den bedöms vara mycket positiv i fråga om interaktion och partnerskap och ganska positiv i fråga om förstärkning av faktaunderlaget.

# Regionutvecklingsbeslutet 2020–2023

## Hållbar och livskraftiga regioner

**Regionutvecklingsbeslutet 2020–2023** innehåller de prioriteringar som ska följas inom statsrådets kompetensområde under statsminister Sanna Marins regeringsperiod och de mål på centralförvaltningsnivå som ministerierna har förbundit sig till. Regionutvecklingsbeslutet styr regionutvecklingen inom de olika förvaltningsområdena och landskapen och samordningen av åtgärderna.

De regionalpolitiska målen och åtgärderna, som grundar sig på regionernas starka sidor och en balanserad regionutveckling, anknyter till regeringsprogrammet. Ett livskraftigt och socialt starkt Finland bygger på att metropolområdet, de växande stadsregionerna och landsbygden tillsammans når framgång. Hållbar utveckling och digitalisering är genomgående teman i alla prioriteringar. Det handlingskoncept för regionutveckling som nämns i regeringsprogrammet är en verksamhetsram som utgår från regioner eller teman, baserar sig på partnerskap och avtal samt svarar mot särdragen hos varje region.

Nätpublikation  
ISSN 1797-3562  
ISBN 978-952-327-569-0

Elektronisk version: [julkaisut.valtioneuvosto.fi](http://julkaisut.valtioneuvosto.fi)  
Försäljning av publikationer: [vnjulkaisumyynti.fi](http://vnjulkaisumyynti.fi)